

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ИНСПЕКТОРАТ ПО ОБРАЗОВАНИЕТО

ДОКЛАД
от инспекция на Професионална гимназия по облекло
„Княгиня Мария Луиза“,
град София, Столична община, област София-град

Съдържание:

I.	Контекст на инспектирането	стр. 3
	1. Портфолио на училището	стр. 3
	2. Използвани методи и осъществени дейности	стр. 5
	3. Оценка на областите на инспектиране	стр. 6
II.	Област „Образователен процес“: резултати, силни страни, насоки и препоръки за подобряване на качеството	стр. 7
III.	Област „Управление“: резултати, силни страни, насоки и препоръки за подобряване на качеството	стр. 18
IV.	Област „Институционална среда“: резултати, силни страни, насоки и препоръки за подобряване на качеството	стр. 26

I. Контекст на инспектирането

Докладът представя резултатите от проведената в периода 29.12.2022 – 27.01.2023 г. в Професионална гимназия по облекло „Княгиня Мария Луиза“, град София, Столична община, област София-град инспекция. Инспекцията се извърши на основание Заповед № РД-28-162/09.12.2022 г. на директора на Националния инспекторат по образованието и при спазване изискванията на Наредба № 18 от 9 септември 2021 г. за инспектирането на детските градини и училищата, критериите и индикаторите за инспектиране. Целта на инспектирането е постигане на устойчивост на процесите за осигуряване на качеството на предоставяното образование за успешна реализация на учениците. Инспектирани бяха три области: „Образователен процес“, „Управление“ и „Институционална среда.

Инспектиращият екип е в състав: Весела Политова - главен инспектор в дирекция „Инспектиране“, координатор; Татяна Дочева – външен инспектор, ръководител; Янка Бакалова и Смилена Тодорова, външни инспектори – членове. В инспекцията участва и Паулина Близнакова – обучаем във втора фаза на обучението за външен инспектор.

1. Портфолио на училището:

Име на институцията	Професионална гимназия по облекло „Княгиня Мария Луиза“
Код по НЕИСПУО	2211417
Вид на институцията	неспесиализирана професионална гимназия
Финансира се от	Министерство на образованието и науката
Директор	Инж. Паулина Костова
Адрес	гр. София, район „Лозенец“, бул. „Черни връх“ № 37
Телефон	02/8622285
Електронна поща	pgo@abv.bg
Интернет страница	pgo-sofia.com

По данни от Националната електронна информационна система за предучилищно и училищно образование (НЕИСПУО), документите на училището и информацията от директора през учебната 2022/2023 г. в Професионална гимназия по облекло (ПГО) „Княгиня Мария Луиза“ се обучават 471 ученици от VIII до XII клас, разпределени в 19 паралелки, от които 461 – в дневна форма на обучение, 10 – в самостоятелна, трима – в индивидуална. 18 ученици са със специални образователни потребности (СОП). Гимназията осъществява обучение със завършване на трета степен на професионална квалификация в различни професионални направления (ПН) и специалности (сп.) от професии (проф.), както следва:

ПН Дизайн, проф. Дизайнер, сп. Моден дизайн – 9 паралелки;

ПН Дизайн, пр. Дизайнер, сп. Сценичен костюм – 2 паралелки;

ПН Производствени технологии – текстил, облекло, обувки и кожи, пр. Моделиер - технолог на облекло, сп. Конструирание, моделиране и технология на облекло от текстил – 2 паралелки;

ПН Производствени технологии - текстил, облекло, обувки и кожи, пр. Модист, сп. Бутикови облекла – 2 паралелки.

В 4 паралелки се обучават ученици от по две от специалности. През учебната 2021/2022 година, 67 ученици (36,2% от общи брой) са провели производствената си практика в реална работна среда. Производствената практика на учениците от X, XI и XII е заложена в училищните учебни планове и се провежда в края на учебната година за учениците от X клас при организация на индивидуално работно място в сградата на гимназията, за учениците от XI клас на реални работни места във фирми-партньори (17 на брой) според специалността и професията на учениците. За учениците от XII клас производствената практика се провежда през последните две седмици от втория срок, като за всички ученици се осигуряват работни места в учебните работилници в гимназията. Образователният процес се осъществява при едносменна организация на учебния ден в часовете между 8,00 и 15,10 часа.

Формираният среден коефициент на образователен статус на семействата - 5,3 и средният коефициент на заетост 5,8 показват благоприятна характеристика на средата. Като неблагоприятни фактори на външната среда се отчитат: нарастването на броя на обременени от семейната и/или социалната среда ученици, нежелание и незаинтересованост на част от родителите за сътрудничество с училището, недостатъчна мотивация на част от учениците за усвояване на трайни знания, част от учениците от социално слаби семейства са принудени да работят, неконкурентноспособност на училищната сфера с другите сфери на реализация на

младите специалисти. Училището се намира в зона с интензивен трафик и липса на светофари и обезопасителни ограждения.

2. Използвани методи и осъществени дейности

При провеждането на инспекцията инспектиращият екип извърши проучване на училищни документи, анализ на въпросници, наблюдение на институционалната среда и посещение на педагогически ситуации/учебни часове, проведени бяха срещи с представители на родителите, учениците, педагогическите специалисти, екипа за управление на училището. Екипът анализира получените данни, изготви цялостна независима оценка на качеството на образованието, предоставяно от Професионална гимназия по облекло „Княгиня Мария Луиза“, определи силните страни, насоките за подобрене и препоръките за подобряване на качеството на образование във всяка област за инспектиране.

2.1. Подготвителен етап

В този етап инспектиращият екип проучи и анализира наличните документи, статистическите данни от попълнените въпросници от ученици, педагогически специалисти, родители и екипа за управление, осъществи преглед на портфолиото на институцията и документите на Интернет страницата на училището. В Електронната система за управление на инспектирането (ЕСУИ) са приложени всички документи, посочени в Указание „Готови за инспекция“. На Интернет страницата на училището са публикувани необходимите документи съгласно Закона за предучилищното и училищно образование (ЗПУО), Наредба №10 за организация на дейностите в училищното образование и Наредбата за приобщаващото образование.

В ЕСУИ са налични, както следва: въпросник за учители - попълнен от 42 педагогически специалисти, 100% от общия брой; въпросник за родители - попълнен от 272 родители, 57,7% от общия брой; въпросник за ученици – попълнен от 299 ученици, 63,5% от общия брой. Създадена е много добра организация за попълване на въпросниците. Броят на попълнените въпросници от педагогически специалисти, родители и ученици отговаря на изискването за минимален брой участници и осигурява представителност на техните мнения.

2.2. Същински етап

В този етап на инспекцията се осъществи наблюдение на училището и на учебни часове. Проведоха се срещи с представители на родителите, учениците, педагогическите специалисти и екипа за управление.

На 17.01.2023 г. се извърши наблюдение на Професионална гимназия по облекло „Княгиня Мария Луиза“ чрез обход на помещенията и наблюдение на цялостната институционална среда.

Институцията разполага с основна училищна сграда на три етажа и партерен етаж, на който са разположени 15 класни стаи, учителска стая, кабинети (консултативен, медицински, ресурсен), 4 кабинета по учебните специалности, библиотека, физкултурен салон, фитнес зала и четири работилници. Помещенията са добре поддържани и обзаведени, оборудвани са с нова учебна мебел и необходимата шивашка техника. Административният корпус включва кабинети на директора, на заместник-директорите, на финансовия отдел, осигурени с необходимото обзавеждане и оборудване.

При посещението на място в училището бяха наблюдавани шест учебни часа, 32% от общия брой паралелки, както следва: една паралелка VIII клас, една паралелка IX клас, три паралелки X клас, и една паралелка XII клас.

На срещата с учениците присъстваха 12 ученици от VIII – XII клас в т.ч. председателят на ученическия съвет. На срещата с родителите присъстваха 13 души, родители на ученици от VIII – XII клас, в т.ч. представители на общественния съвет. В срещата с педагогическите специалисти участваха 12 души, от които 7 старши учители, 2 учители, психолог, ресурсен учител и логопед. В срещата с екипа за управление взеха участие директорът, заместник-директорът по учебната дейност, заместник-директорът по учебно-производствената дейност, заместник-директорът по административно-стопанска дейност и главният счетоводител. Срещите се проведоха на място в училището, протекоха при добра организация и в атмосфера на доверие и сътрудничество. Броят и функциите на представителите осигуриха набирането на достатъчно информация за осъществяваните дейности в училището.

2.3. Заключителен етап

В този етап на инспекцията инспектираният екип анализира получените данни от дейностите в подготовителния и същинския етап, съпостави ги с индикаторите за инспектиране и оцени качеството на предоставяното образование от Професионална гимназия по облекло „Княгиня Мария Луиза“. Изготви цялостна независима оценка на качеството на образованието, определи силните страни, насоките за подобрене и препоръките за подобряване на качеството на образование във всяка област за инспектиране. Резултатите от инспекцията бяха обсъдени с директора на инспектираната институция.

3. Оценки на областите за инспектиране

Област за инспектиране	Качествена оценка
„Образователен процес“	Добра (73,68%)
„Управление“	Много добра (84,72%)
„Институционална среда	Добра (79,17%)

II. Област „Образователен процес“: резултати, силни страни, насоки и препоръки за подобряване на качеството на предоставяното образование

1. Резултати

Критерият „Ефективност на взаимодействието в процеса на обучението“ оценен с 10 точки от максималните 12 точки. В представените дидактични планове са определени конкретни и ясни цели, тема на урока, които съответстват на очакваните резултати и имат практическа насоченост, например: да разбират смисъла на поставяне на проблема за принципите на съществуващото (философия); формиране на усет, последователност и прецизност при изпълнение на задачите (рисуване); възпитаване на интерес към избраната професия моден дизайн (дизайн на облеклото). Планираните методи на преподаване са предимно традиционни (беседа, демонстрация, фронтална и самостоятелна работа), като в три от наблюдаваните уроци и иновативни: анализ на философски текст, публично изказване; дигитална визуализация с дискусия; обсъждане на проблемни ситуации. В половината от посетените учебни часове не е планирано оценяване, а в останалите е планирана по една форма на оценяване. Във въпросниците за педагогически специалисти, 81% от учителите са посочили, че планират междупредметно взаимодействие за целите на учебния час на ниво институция, което се потвърди при наблюдението на часове от инспектиращия екип. Във всички посетени часове планираните междупредметни връзки се използват за усвояване на новото учебно съдържание, което допринася за реализиране на целите на урока и подпомага възприемането от страна на учениците. Във всички наблюдавани часове задачите и дейностите са подредени в логическа последователност, времето е разпределено оптимално между активизирането на минали знания и преподаване на ново учебно съдържание, проследяване изпълнението на задачите, поставяне на задачи за домашна работа, даване на обратна връзка и оценяване на учениците. Използваните методи и техники допринасят за осмисляне на новото и затвърждаване на предишно учебно съдържание и формиране на практически умения. В часа по физика и астрономия на двама ученици е възложено да намерят информация за ползите и неблагоприятните влияния на околната среда, в часа по дизайн на облеклото работят върху скици и проекти на облекло, в часа по български език и литература, с цел изясняване на понятията „теза“ и „антитеза“, под формата на таблица на дъската се записват аргументи „за“ и „против“, в часа по философия с примери от практиката се осмислят понятията „форма“ и „във възможност“. Физическата среда в класните стаи в четири от наблюдаваните уроци е традиционно организирана, в часа по дизайн на облеклото е организирано пространство за работа на екипите, в часа по рисуване за учениците са

осигурени специални работни маси. В посетените учебни часове учителите уверено координират и контролират дейностите, следят за спазване на правилата на поведение и насърчават доброто поведение и взаимоотношения между учениците. Всички класни стаи разполагат с дигитални дисплеи за онагледяване – използване на електронен учебник за групово решаване на задачи по математика, онагледяване на физичните процеси и явления, представяне на илюстративен материал и план на урока – рисуване и философия. В часа по български език и литература преподавателят използва предварително подготвени дидактически материали – тези по проблемни теми и матрица с критерии за оценяване на тезите. Използване на диференциран и индивидуализиран подход се наблюдава само в часа по рисуване – при изпълнение на общата задача „Рисуване на постановка по предмети“ всеки ученик дава свой вариант, който учителят консултира и коригира. Във всички наблюдавани часове учениците демонстрират самодисциплина, проявяват поведенческа ангажираност.

Критерият „Компетентностен подход в процеса на обучение“ е оценен с 11 точки от максималните 16 точки. В училището не се обучават ученици, за които българският език не е майчин. Учениците използват български книжовен език в степен, която позволява пълноценна комуникация и участие в процеса на обучение и общуване. Учителите следят и изискват спазване на нормите на езика от учениците, като в хода на наблюдаваните уроци предлагат редакция на изказа и подпомагат формулирането на примерите и определенията. Във всички посетени учебни часове учителите използват информационно-технологични ресурси (лаптоп, мултимедия, интерактивна дъска, дисплей, електронен учебник, презентация) предимно за представяне на плана на урока, който учениците преписват в тетрадките си, както и за използване на електронен учебник за онагледяване на учебното съдържание по предметите физика и математика. В наблюдаваните часове на учениците не се възлагат задачи, които формират и развиват дигитални компетентности с изключение на часа по дизайн на облеклото, по време на който ИКТ ресурсите се използват от учениците за търсене на подходящи решения при изработване на колекцията от трикотаж, идеи за прически и аксесоари. Във въпросниците по-голямата част от учениците са посочили, че учителите им възлагат задачи, които да изпълнят чрез дигитално устройство, но изпитват затруднения при използването му, но се срещат и отговори, че само в някои учебни часове използват наличните дигитални средства. В гимназията се спазват Правилата за безопасна работа в интернет, които са публикувани на интернет страницата на училището и са поставени в компютърните кабинети. В по-голяма част от наблюдаваните часове не се наблюдава използване на иновативни техники и методи, както и придобиване на STEM умения у учениците. Умения за творческо и критично мислене учениците демонстрираха в часа по философия, учениците

участваха активно в дискусиата, като защитаваха мненията си с аргументи и доказателства. Предварително подготвени от преподавателя дидактически материали се използват в часа по български език и литература – тези по определена тема и таблици за оценка на тезите, които спомагат постигането на очакваните резултати – формиране на умения за писане на теза, познаване същността на тезата като основен структурен елемент на есето; в часа по дизайн на облеклото – презентация за трикотажа (определение, видове трикотаж, история, колекции), материали за практическата работа на разпределените по екипи ученици. В останалите часове се използват предимно учебник и снимкови материали. При изпълнението на различни образователни задачи в някои от часовете се наблюдава разработване на алгоритми, а в други – използване на готови модели. В часа по математика – за откриване на сходство и аналогия при решаване на задачи за подобни триъгълници, в часа по рисуване – за етапите при рисуването от постановка, използване на светлосянка. Учителите мотивират учениците за търсене и установяване на причинно-следствени връзки в часа по философия посредством търсене на причинно-следствени връзки между философски понятия, аналогии между философските теории за света и природоматематическите знания за света. В часа по физика се предоставя възможност на учениците да установят връзки при изучаваните явления и процеси като смесване на градивните частици и явлението „дифузия“; чрез даването на примери с аромата на кафето, поставяне на захар в чая, примери за топлообмен, топлопроводимост и др.; по математика – при изучаването на твърденията за подобни триъгълници. Във всички часове се реализират дейности с практическа насоченост: изработване на скици, модели на облекло по скица, писане на теза чрез запознаване с критериите за оценка, решаване на задачи, рисунката на модел, откриване на примери за идеи на Платон в литературно произведение, което учениците познават. Във въпросниците учениците посочват, че по повечето предмети учителите им демонстрират как това, което учат, се прилага в живота. Във всички наблюдавани часове учителите предоставят възможност за развитие на творческо и критично мислене у учениците. В часа по физика учителят изисква от учениците да изразяват аргументирано мненията и идеите си и да правят изводи, като по този начин се стига до въвеждане на характеристиките на явленията, свързани с топлинното движение. В часа по математика учителят изисква от учениците да оценяват критично различни твърдения и свързаните с тях аргументи при решаването на математически задачи, като им предоставя възможност да изразяват собствени идеи и предложения за решаване. В часа по дизайн на облеклото учениците имат възможност по свои идеи да изготвят скиците на моделите и проявяват творчество. В часа по български език и литература учителят изисква от учениците да изразяват собствено мнение, да формулират изводи с аргументи относно правото

за гласуване на хората, живеещи в чужбина. В часа по философия при анализ на философски текст учениците изказват гледна точка, дават примери за житейски ситуации и ги коментират, сравняват философски категории. В часа по рисуване учениците по изискване на учителя оценяват критично работата си и внасят корекции. При проведената среща учениците споделят, че учителите ги насърчават да оценяват критично различни твърдения и идеи. Предоставят им възможност да правят собствени изводи и да дават мнения. Това се случва най-често чрез възлагане на практически задачи по учебните предмети от професионалната подготовка, по история и по география. Разработват проекти, които защитават с аргументи и доказателства. Учителите подпомагат разграничаването на правилните от грешните твърдения. В по-голямата част от посетените уроци, не се наблюдава екипна работа. В часа по дизайн на облеклото на учениците е възложена екипна работа, която предполага изпълнението на определени роли и функции от всеки член на екипа: избор на материали, елементи и аксесоари за облеклото, избор на прическа и грим. В часовете по гражданско образование дискутират актуални за обществото теми, като популистките речи на политиците, корупцията и др. В повечето от посетените часове преподавателите предоставят възможност на учениците да проявяват инициативност, но учениците не демонстрират увереност и активност при изпълнение на задачите. При срещата, учениците споделят, че учителите ги мотивират да проявяват инициативност и новаторство, винаги срещат разбирането и подкрепата на учителите за своите идеи.

Критерият „Компетентностен подход при възпитанието и социализацията на учениците” е оценен с 12 точки от максималните 20 точки. В повечето от посетените учебни часове учениците демонстрират формирани умения за използване на минал опит и затвърждаване на новите знания, но не се наблюдава учителите да поставят задачи, свързани с извличане и интерпретиране на информация от различни източници. Във въпросниците учениците преимуществено посочват, че знаят как да потърсят информация от различни източници и да я използват при изпълнение на поставените им задачи. За учениците се създават условия да представят по различен начин изпълнението на поставените задачи в наблюдаваните часове, като малка част от тях анализират резултата. В два от часовете (по философия и по рисуване) преподавателят насърчава използването на различни стратегии за учене – свързване с лично преживяване, емоция, използване конкретни примери за разбиране на абстрактни идеи. Екипна работа се наблюдава само в часа по дизайн на облеклото, като учениците демонстрират умения за споделена отговорност и постигане на най-добри резултати – изпълняват задачата в срок и представят резултата от екипната си работа. В проведената среща учениците споделят, че харесват екипната работа в учебните часове по учебните предмети: история и цивилизации,

български език и литература, химия и опазване на околната среда. Екипите се определят от тях или от преподавателя. Всеки екип определя говорител на групата, който да представи резултата от работата, често чрез презентация. Другите членове на екипа също участват, при необходимост от допълване или разясняване. Голям интерес сред тях е предизвикала екипната работа по темите: „Божественият произход на човека”, „Свръхестественият произход” и „Космическият произход” в часовете по биология, както и „Семеен живот в чужбина“ по география и икономика. В повече от половината от наблюдаваните часове се реализират дейности за развиване на умения за самооценка, като в два от часовете учениците демонстрират умения за самооценка на своите знания и опит. Дейностите за формиране и развиване у учениците на социални, граждански и интеркултурни компетентности са планирани в училищен план по гражданско, екологично, интеркултурно, здравно и естетическо образование. Реализират се чрез отбелязване на национални и международни празници, здравни беседи, доброволчески инициативи. Продължава работата по проект „Мечтаната дреха“, реализиран през предходни години, осъществява се благотворителна инициатива за подпомагане на социално слаби деца – кауза превърнала се в традиция за училището, участие в благотворителните акции „Капачки за бъдеще“. Дейностите за формиране и развитие на компетентности, свързани със здравето, спорта и поддържането на устойчива околна среда се осъществяват на база културен и спортен календар, изготвен от училищни екипи. Проведени са съвместни инициативи със Столична община - район „Лозенец“ за озеленяване на Консултативния център към общината. Декоративни храсти и липи са засадени в двора на училището, като съвместна инициатива с представители на Райфайзен-лизинг, с участие на ученици, учители и родители. Провеждат се вътрешноучилищни състезания по волейбол, Коледен и Великденски спортен турнир. Училищни отбори участват в регионални спорни турнири по волейбол, тенис на маса и бадминтон. В часовете на класа се разискват теми, свързани със здравословния начин на живот, толерантността и отговорното поведение. Медицинският специалист и училищният психолог са представили теми, свързани с културата на хранене и хранителните разстройства при подрастващите, след които учениците са изготвили проекти по темата. Учител по биология и здравно образование е разгледал тема, свързана с половото развитие. Ученици са взели участие в Националния конкурс за рисунка „Композирай пречиствателна станция“ по Оперативна програма „Околна среда“ на Министерството на околната среда и водите, както и в инициативата „Училище без агресия за сигурна училищна среда“, организирано от Министерство на образованието и науката с участието на детския фонд на Организацията на обединените нации УНИЦЕФ в България по Националната програма „Заедно в изкуствата и спорта“. По-голямата част от родителите са информирани за дейностите,

свързани със спортни и екологични инициативи, здравословен начин на живот, подкрепят участието на децата си, но не се включват активно в тях. В някои от дейностите участват като зрители, подкрепящи децата си. В срещата споделят, че са информирани за организирането на вътрешноучилищните състезания по волейбол. Всички ученици имат свободен достъп до залата за фитнес. По време на неприсъственото обучение родителите са предложили идеята учениците да гледат видеофилми със спортна тематика.

Критерият „Осигуряване на подкрепа за личностно развитие на децата и учениците“ е оценен с 10 точки от максималните 12. В училището е определен координатор на дейностите за подкрепа за личностно развитие. Изготвен е график за консултации по всички учебни предмети. Не са планирани средства и не са сформирани групи за провеждане на допълнителни занимания за ученици с обучителни затруднения. Консултации по учебни предмети се провеждат както по утвърден и обявен график, така и при необходимост за всеки ученик. В училището не се обучават ученици, които не владеят български език или за които българският език не е майчин. Дейността на логопед и ресурсен учител се съвместява от един педагогически специалист, който работи с ученици с говорни затруднения, нарушения на фината моторика и при нужда консултира и други ученици. Сформирани са 16 клуба за занимания по интереси по смисъла на чл. 20 от Наредбата за приобщаващото образование, в тематичните области гражданско образование, спорт, изкуства и култура. В клубовете са обхванати 236 ученици. Ръководители на клубовете са преподаватели от училището. Във Вътрешните правила за отпускане на стипендии за учениците след завършено основно образование и в Правилника за дейността на училището са регламентирани видът и редът за предоставяне на материални и морални награди за поощряване на учениците. През учебната 2021/2022 година стипендии са получили общо 161 ученици. През настоящата учебна 2022/2023 година стипендии са получили общо 165 ученици, от тях за постигнати образователни резултати – 93; за подпомагане на достъпа до образование и предотвратяване на отпадането – 19; за подпомагане на ученици с трайни увреждания – 13; за ученици без родители или за ученици само с един родител – 42, като 8 ученици от тях получават и стипендия за постигнати образователни резултати. За учебната 2021/2022 година 35% от учениците са получили морални награди, за настоящата 2022/23 учебна година морални награди са получили 21% от учениците. В продължение на 10 години училището гарантира равни възможности за обучение и развитие на ученици със специални образователни потребности чрез приобщаваща подкрепяща среда. За идентифицираните 18 ученици със специални образователни потребности (СОП) се осъществяват дейностите за допълнителна подкрепа за личностно развитие от ресурсен учител, психолог и логопед. В индивидуална форма на обучение се обучават трима ученици, с

индивидуални учебни планове и програми според потребностите, които имат. Четирима ученици се обучават по индивидуални учебни програми и адаптирано съдържание по определени предмети според дефицитите на всеки ученик. В училището не се обучават ученици с хронични заболявания. Допълнителната подкрепа за личностно развитие се осигурява в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всеки ученик след извършване на обследване и изготвяне на оценка за възможностите – разработва се плана за подкрепа на ученика, в който се определят конкретните дейности и необходимите специалисти за предоставяне на подкрепата. Ресурсното подпомагане се осъществява от специалисти в три кабинета, оборудвани с не голям брой дидактически материали – книги, пъзели, игри, огледало. Работи се с всеки ученик индивидуално по изготвен график от съответния специалист. Проследява се развитието на учениците, като ежесечно се отчитат промените, предлагат се възможни решения, осъществяват се конкретни дейности и при необходимост се внасят промени в плана за подкрепа и в индивидуалните учебни програми. Родителите се запознават с всички документи и извършвани дейности относно оказването на допълнителна подкрепа на децата им. Имат възможност да коментират мерките, да ги приемат или да ги отхвърлят, да отправят предложения към екипа за преразглеждането им. Съдействат на учителите и се консултират за напредъка на децата си. В срещата присъстващите родители на ученици със СОП изразиха пълна удовлетвореност от работата на екипа за допълнителна подкрепа и от отношението на учителите и учениците към децата им. Учениците със СОП непрекъснато биват мотивирани за активното им включване в училищния живот. Участват в училищни и извънучилищни изяви, извънкласни дейности, като част от тях и в състезания и конкурси. Учениците със СОП срещат пълна подкрепа, помощ и разбиране и се чувстват напълно приобщени. Поощряват се с морални и материални награди, включване в проекти на класа, с цел подобряване на интегрирането им и желанието за развитие. Със заповед на директора са сформирани 18 екипа за допълнителна подкрепа за учениците със СОП и 3 екипа за обща подкрепа: за работа с деца в риск; за работа с деца с изяви дарби; за работа с деца с обучителни затруднения. В училището се обучават ученици с успешни индивидуални и отборни изяви на национално ниво в областта на спорта и професиите, които изучават: първо място на Балкански турнир в Белград по таекуондо; два жълти колана по айкидо, два пъти първо място на смесена шафета на Държавно първенство по шортрек, сребърен и бронзов медал на международно състезание скокове във вода, златен медал на Републикански състезания „Най-добър скачач“ в България, трето място в турнир по волейбол – отбор девойки на „Ученически игри“ – районно първенство, организирано от район „Лозенец“, първо място на Държавен шампионат по обездка на млади коне, общински конкурс на тема

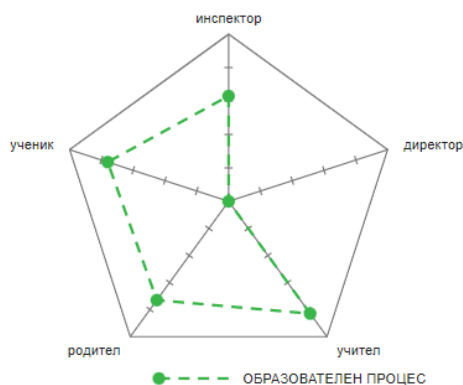
„Героят в мен“ – специалната награда на район „Лозенец“, номинация на проект „Мечтаната дреха“ в Национален конкурс „Арт Акция“ на година за изкуство с кауза (2022) категория „РеАкция“ – специална награда за 9 ученици от XI клас, национален конкурс „Модата в романите на Димитър Димов“, награди за изработване на модни скици, награда за комплексно представяне на есе и рисунка. Родителите споделят, че учителите мотивират напредналите ученици за участие в състезания и посочват за пример – английски език. Учениците се стимулират за по-високи постижения чрез морални и материални награди. Грамоти им се връчват за всяко участие в училищно мероприятие, когато ученикът се е постарал. Често благодарствени грамоти получават и родителите и се чувстват горди с това. Проведените дейности за кариерно ориентиране са съобразени с интересите на учениците и се реализират от учителите в училището. Посещават Художествената академия, Италианския културен център, учат ги как да се презентират при кандидатстване за работа. Често учителите са тези, които виждат силните им страни и насочват развитието им в правилна посока. Екипът на гимназията осъществява сътрудничество с екипите на регионалните центрове за подкрепа на личностното развитие.

Критерият „Компетентностен подход в процеса на оценяване“ е оценен с 6 точки от максималните 8. Във въпросниците по-голямата част от учениците посочват, че знанията и уменията им се оценяват чрез тестове, писмено и устно изпитване, класни и контролни работи, изработени презентации по зададени теми, практическа работа в някои случаи и разработване на проект, отчита се активността им в час. В посетените учебни часове учителите дават обща обратна връзка на учениците за постигнатите резултат, а някои поставят и индивидуални оценки. В началото на учебната година се събира училищна комисия по статистика, която обобщава и анализира резултатите от входното равнище на учениците по учебните предмети, които са изучавали през предходната година в задължителните учебни часове. Установяват се дефицитите и се предприемат мерки за преодоляването им чрез планиране на допълнителни консултации. В края на учебната година чрез анализ на резултати от изходните равнища, от НВО и ДЗИ се планират дейности за подобрене за следващата учебна година. Изготвяните анализи се обсъждат текущо в методическите обединения и се приемат на заседание на педагогическия съвет три пъти в годината. Учениците и родителите се запознават с критериите за оценяване в началото на всяка учебна година. Резултатите на учениците се представят пред родителите от класния ръководител на първата родителска среща, информацията се публикува в електронния дневник. Според родителите, в училището не се толерира незнанието, оценките са обективни, а учителите използват грешките на учениците, за да ги насочат как да подобрят резултатите си. През изминалата учебна година е стартирала инициатива за изработване на персонални портфолиа за

учениците чрез функционалностите на електронния дневник. Използват се различни форми за мотивация на учениците за постигане на по-високи резултати: иновативни методи на преподаване, работа по проекти, популяризиране на постиженията чрез изложби, организиране на училищни конкурси, връчване на грамоти. През предходната 2021/2022 учебна година 60% от учениците са участвали в олимпиади, състезания, конкурси: национално състезание „Млади таланти в модата“, национално състезание по творческо писане на английски език, вътрешноучилищен конкурс на тема „Най-креативно великденско яйце“; вътрешноучилищен конкурс на тема „Толерантност“; конкурс на тема „Най-добра коледна украса“ и др. Към момента на инспекцията 48% от учениците са се включили в следните инициативи през настоящата учебна година: национално състезание по творческо писане на английски език; конкурс на тема „Бъди промяната, която искаш в света“, организиран от Национална асоциация по медиация, с категории за есе, стихотворение и рисунка. В гимназията не са идентифицирани ученици от уязвими групи. Разработена е Програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи. В програмата са разработени политики и дейности за гарантиране на равен достъп до качествено образование на ученици със специални образователни потребности и ученици от етническите малцинства, за тяхната пълноценна социализация чрез оказване на обща и допълнителна подкрепа. Приложен е план за действие към програмата.

Критерият „Резултати от обучението“ е оценен със 7 точки от максималните 8 точки. Средният резултат от проведените изпити през 2021/2022 година е както следва: държавни зрелостни изпити (ДЗИ) по български език и литература (БЕЛ) – добър 3,95, по английски език (по желание) – много добър 4,80, по философски цикъл (по желание) – среден 3,28, втори задължителен държавен изпит за придобиване на професионална квалификация – много добър 5,26. Наблюдава се тенденция на задържане на приблизително еднакво ниво на резултатите от ДЗИ по БЕЛ. Делът на явилите се ученици на национално външно оценяване в X клас (НВО) е както следва: НВО по математика – 18,05%, НВО по английски език – 57,75%, НВО по дигитални компетентности – 67,03%.

Резултатите от област „Образователен процес“ са представени на графика №1.

Графика 1

В област „Образователен процес“ учениците и родителите са оценили изпълнението на критериите със сходни, но по-ниски оценки от оценката на педагогическите специалисти. Най-ниска и близка до оценката на родителите е оценката на инспектиращия екип, формирана от наблюденията на учебни часове и проведените срещи. Инспектиращия екип и педагогическите специалисти оценяват с близки оценки, съответно със 72% и 81%, индикаторът измерващ планирането на учебните часове. Учениците дават най-висока оценка при измерването на индикатора, измерващ изграждане на предприемаческа компетентност и практическа насоченост на обучението, което съвпада с оценката на инспектиращия екип. С близки стойности е оценката, дадена от учители и ученици относно компетентностния подход при възпитанието и социализацията на учениците, като при учениците доминира мнението, че организирания спортни дейности са недостатъчни, а проблемите за здравословния начин на живот, поддържането и опазването на околната среда се коментират само в учебните часове. Инспектиращият екип оценява в по-ниска степен развиването на уменията у учениците за работа в екип и формирането на дигитални компетентности. Сходни са оценките на ученици и родители относно осигуряването на подкрепа за личностно развитие и във висока степен оценката на учителите, като оценката на инспектиращият екип е по-ниска, но близка. Критерият компетентностен подход в процеса на оценяване е получил висока оценка от страна на родителите и на учениците и по-ниска от инспектиращия екип. Учениците посочват, че учителите прилагат разнообразни форми на оценяване и използват ясни критерии. Преобладаващата част от родителите са запознати с критериите за оценяване на учениците.

2. Силни страни, насоки и препоръки за подобряване на качеството на предлаганото образование в област „Образователен процес“

В област „Образователен процес“ ПГО „Княгиня Мария Луиза“ показва следните **силни страни**:

В институцията са създадени условия за осъществяване на ползотворно взаимодействие между учители и ученици в процеса на обучение. Целите на урока се постигат чрез логическа и обоснована последователност на дейностите, реализират се връзки между няколко учебни предмета.

В посетените учебни часове учителите дават обща и индивидуална обратна връзка на учениците за постигнатите резултати, включително и чрез поставяне на оценки, посочват и коригират грешките на учениците, като ги насочват как да подобрят резултатите си.

Напредъкът на учениците се проследява и се набелязват мерки за подобрене.

Училищният екип осигурява високо резултатна екипна работа за допълнителна подкрепа за личностно развитие на учениците. За учениците със специални образователни потребности се разработват индивидуални учебни планове и програми, включват се в заниманията по интереси. Родителите са напълно удовлетворени от работата на екипа, от отношението на учителите и учениците към децата им.

Осъществява се обща подкрепа чрез консултации, предоставяне възможности за изяви, включване в разнообразни дейности в сформираните групи по интереси.

В последните три години се наблюдава повишаване на резултатите на учениците на учениците от държавните зрелостни изпити за придобиване на квалификация.

Определят се следните **насоки** за подобрене на качеството на предлаганото образование в област „Образователен процес“:

- Развиване на умения у учениците за работа в екип;
- Изграждане и развиване на дигитални компетентности у учениците в процеса на обучение;
- Прилагане на иновативни подходи, техники, технологии и методи. Придобиване на STEM-умения.

Инспектиращият екип прави следните **препоръки**:

1. Заместник-директорът по учебна дейност да проследи планирането и прилагането от педагогическите специалисти на иновативни методи за преподаване (групова работа, проектно-ориентирано и проблемно-базирано обучение, дискусии, решаване на казуси, ролеви игри, мозайка, светкавица, лавина, игров метод, мозъчна атака, кооперативно учене, проектно учене с участие на родители и др.), които да мотивират учениците за активно участие.
2. Педагогическите специалисти да планират дейности за осъществяване на екипна работа, да организират учениците за работа в екип според конкретните очаквани резултати на урока.

- Педагогическите специалисти да планират и реализират дейности за изграждане и развиване на дигитални компетентности у учениците в учебните часове, да поставят задачи за търсене и извличане на информация чрез използване на дигитални ресурси и прилагане на информационните и комуникационни технологии.

III. Област „Управление“: резултати, силни страни, насоки и препоръки за подобряване на качеството на предоставяното образование

1. Резултати

Критерият „Стратегическо управление и лидерство“ е оценен със 17 точки от максималните. Стратегията за развитие на училището за периода 2020-2024 година е приета на заседание на педагогическия съвет и е утвърдена със заповед на директора. Документът отразява спецификите на институцията, съдържа оценка на актуалното състояние на училището (SWOT анализ), изведени са мисията, визията, стратегическата цел, оперативните цели и приоритети, принципите и ценностите, както и дейностите за постигане на целите. В стратегията са включени критерии за мониторинг и контрол, индикатори за измерване на ефективността. Педагогическите специалисти познават и приемат мисията, визията, целите и приоритетите за развитие на гимназията и са ангажирани с дейностите по изпълнението им. Част от учителите са участвали в разработването на стратегията чрез участие в комисии и с предложения при обсъждането от педагогическия съвет. Общественият съвет е одобрил Стратегията за развитие на училището и е приел ежегодния отчет на директора за изпълнението ѝ. Членовете на съвета са участвали при разработването на стратегията само с предложения за институционалната среда. Родителите и учениците имат възможност да се запознаят със стратегията от интернет страницата на училището. Анализът на резултатите от стратегическото планиране се изготвя от комисия, като при необходимост се набелязват мерки за подобрене, които също се обсъждат на заседание на педагогическия съвет. Предоставена е възможност синдикалната организация, ученическият и общественият съвет да правят предложения за дейности за актуализиране на стратегията. Разработени са Мерки за повишаване на качеството на образованието, в които кратко и ясно са формулирани целите и задачите в съответствие със спецификата на училището, дейностите са конкретно разписани, индикаторите за изпълнение са измерими. Мерките са приети от педагогическия съвет. На педагогическите специалисти се възлагат отговорности, които дават възможност за развитие на лидерските им умения, съобразно техните компетенции, като ръководители и участие в комисии, организиране на дейности и участие на ученици в различни състезания и конкурси. В училището са създадени структури на ученическо самоуправление, които правят предложения за подобряване и инициират провеждането на определени дейности.

В срещата учениците посочват като свои инициативи провеждането на ден на ученическото самоуправление, естетизиране интериора на класните стаи, коридори и фойета. По тяхна идея голяма част от продуктите на ученическата и производствена практика, както рисувани модели и картини, са изложени навсякъде в училището. По предложение на учениците и с тяхна помощ са организирани училищни тържества за 1 март, Свети Валентин, Ден на пожеланията. Проведена е инициативата „Връстници обучават връстници”. Комуникацията между ръководството и ученическия съвет се осъществява чрез двама отговорни за дейността му педагогически специалисти. Ръководството на синдикалната организация се включва при изготвяне на Етичния кодекс на училищната общност, бюджета на училището, вътрешните правила за работна заплата (ВПРЗ). Училищното настоятелство съдейства на ръководството за подобряване на физическата среда – осигурени са средства за интерактивни дъски и обзавеждане на библиотеката.

Критерият „Оперативно управление” е оценен с 9 точки от максималните 12 точки. В гимназията са създадени три методически обединения (МО) – общообразователна подготовка, професионална подготовка и класно ръководство и тринадесет помощни комисии, които разработват своите планове на база на стратегията на училището, като в края на годината отчитат и оценяват изпълнението на дейностите. Методическите обединения осъществяват вътрешноинституционална квалификационна дейност. Дейността на педагогическия съвет е част от годишния план на училището. Планирани са 11 заседания в съответствие със задълженията, определени в Закона за предучилищно и училищно образование (ЗПУО). Изпълнено е изискването за проследяване и обсъждане нивото на усвояване на компетентностите от учениците, най-малко 3 пъти през една учебна година (ЗПУО, чл.263, ал.1, т.16). Не е планирано запознаване на педагогическия съвет с бюджета на училището и с отчета за неговото изпълнение (ЗПУО, чл. 263, ал.1, т.15). Разработените училищни документи отговарят на изискванията на ЗПУО и са в съответствие с държавните образователни стандарти. Годишният план да дейността на гимназията съдържа анализ и оценка на действителното състояние на училището, цели, задачи, дейности за изпълнение на оперативните цели, срокове и отговорници за изпълнение на дейностите и индикатори за изпълнение. В плана са включени дейности за кариерно ориентиране на учениците, поощрение и стимулиране с морални и материални награди, търсене на съдействие на родителите за по-добри постижения на децата им и за включването им в управлението на училището. Планираните дейности осигуряват административното оперативно управление на институцията, в т.ч. и контролната дейност на директора. Програмата за превенция на ранното напускане на училище е съобразена със спецификата на училището, извършен е анализ на

възможните причини за преждевременно напускане на училище. Набелязани са политики и мерки на училището за преодоляване на отпадането и е изготвен е план за изпълнение на програмата с конкретни дейности за превенция на ранното напускане. В институцията е разработен План по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование за 2022/2023 учебна година. Правилникът за дейността на училището е добре структуриран документ, отразяващ напълно спецификата на училището. Включва всички необходими реквизити за добра организация и управление на училищните дейности. Регламентирани са организацията на дейностите, формите на обучение, правата и задълженията на учителите, психолога, учениците и родителите, санкциите, наградите за ученици и учители. Училищните учебни планове за всички паралелки са приети на заседание на педагогическия съвет и утвърдени от директора. Налични са на интернет страницата на училището в раздел „Документация”. Във въпросниците учениците посочват, че при определяне на избираемите предмети се извършва проучване на желанията им. Директорът и заместник-директорите осъществяват контрол върху дейността на педагогическите специалисти чрез наблюдение на учебни часове, изпълнение на административни задължения и контрол на дейността на непедagogическия персонал. Обсъждат се резултатите от контролната дейност, а при установени пропуски, се дават насоки за подобрене и се осъществява последващ контрол. Във въпросниците по-голямата част от педагогическите специалисти посочват, че избират методите и средствата за обучение съобразно потребностите на учениците, като в срещата допълниха, че изборът се обсъждат и приемат в рамките на съответното методическо обединение.

Критерият „Управление на човешките ресурси“ е оценен с 9 точки от максималните 12. Образователният процес се осъществява от 42 педагогически специалисти, разпределени както следва: двадесет и девет с образователно-квалификационна степен (ОКС) „магистър“, в т.ч. двама с образователно-научна степен “доктор”, девет с ОКС „бакалавър“, четири с ОКС „професионален бакалавър“. Осемнадесет от педагогическите специалисти (43% от общия брой) притежават професионално-квалификационни степени (ПКС) както следва: четири – втора ПКС, девет – четвърта ПКС, пет – пета ПКС, двадесет и четири са без придобита ПКС. Шест педагогически специалисти са под 30 години, шест между 31 и 40 г., тринадесет – между 41 и 50 г., девет – между 51 и 60 г. и осем – над 60 г. Непедagogическият персонал се състои от девет служители. В училището са назначени психолог, логопед и ресурсен учител. Осигурено е заместване на отсъстващите учители. При краткосрочни отсъствия заместването се осъществява от учители от училището или от училищния психолог, а при дългосрочно – се използва банка кадри, създадена към училището. Утвърдени са правила за осъществяване на подбор, назначаване

и освобождаване на педагогическите специалисти и непедagogическия персонал. Педагогическите специалисти и непедagogическия персонал са запознати с правилата и техни представители участват в комисиите по подбор. Екипът за управление на училището подкрепя професионалното и личностно израстване на педагогическите специалисти, осигурява възможности за повишаване на квалификацията им, предоставя морални и материални награди за постиженията им, насърчават се за споделяне на добър педагогически опит. Създадени са условия за подкрепа и мотивация на педагогическите специалисти в професионалното им развитие, като се осигурява участието им в обучения според техните потребности. С грижа за здравето на педагогическия персонал ежегодно се извършват медицински прегледи от оторизиран медицински център. Във връзка с обучението от разстояние в електронна среда (ОРЕС) през учебната 2021/2022 г. са предоставени средства за очила на всички педагогически специалисти. В гимназията са създадени условия за подкрепа на младите учители (броят им представлява 40% от общия брой учители). Изградена е система за наставничество, разписани са и са утвърдени правила и план-програма за наставничество, издава се е заповед на директора. В Плана за квалификационна дейност са разработени правила за прилагането му, но не е направен анализ на реализираната квалификационна дейност независимо, че е предвиден като задача в раздел IV. Планирани са различни форми на квалификация: тренинги, дискусии, обмяна на добри практики, семинари и др., като акцентът е поставен върху следните теми: иновативни педагогически техники и технологии за мотивиране на учениците; осъществяване на взаимодействие между семейство – училище – социална среда за преодоляване на негативните тенденции; методи за превенция на агресията и др., което кореспондира със Стратегията на училището. В правилата за прилагане на плана за квалификация не е определен начинът за установяване на потребностите от квалификация, както и не са определени качествени индикатори за оценка на придобитата от педагогическите специалисти квалификация. За учебната 2021/2022 г. е проведена извънучилищна квалификация по следните теми: „Работа с електронен дневник, намаляване административната тежест за учители и ръководство и повишаване ангажираността на родителите“; „Актуални модели за управление при кризи и конфликти в образователната среда“; „Професионално портфолио на учителя и атестиране на педагогическите специалисти“; „Прилагане на инструментариум за ранно идентифициране на ученици в риск от преждевременно напускане на образователната система и за диференциран подход при определяне потребностите им от предоставяне на индивидуална подкрепа“. В срещата педагогическите специалисти споделят, че квалификационната дейност се организира на база установените дефицити и потребности. Определят като най-полезни и подпомогнали

професионалното им развитие квалификациите, в които са участвали за обучение в електронна среда, работа с ученици със СОП, иновативни методи и медиация. Прилагането на придобитите по време на квалификационната дейност компетентности се осъществява чрез контролната дейност на директора и заместник директорите. Голям процент от педагогическите специалисти прилагат придобитите умения на практика, обменят опит помежду. Показателите за оценяване на резултатите от труда на педагогическите специалисти са с разработени критерии, специфични за училището. Към Вътрешните правила за работната заплата са приложени показатели за оценяване на резултатите от труда на непедagogическия персонал, разработени в образователната институция и приети на общо събрание. Във Вътрешните правила за работната заплата са включени и други възможности за допълнителното трудово възнаграждение, нормативно приложими и съобразени с училищния колективен трудов договор и на национално ниво – за съществен принос и качествено изпълнение на възложена задача и за изпълнение на възложени дейности извън длъжностната характеристика, работа по национални програми и проекти, европейски проекти и др.

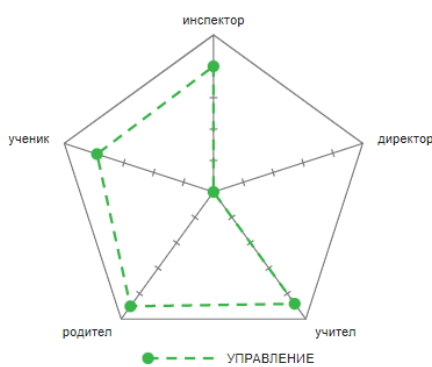
Критерият „Управление на финансовите ресурси“ е оценен с 15 точки от максималните 16. Общият бюджет на институцията за финансовата 2022 година е в размер на 2 032 115 лв. През предходната 2021 година финансовите средства, планирани от бюджета на училището, са изразходвани в съответствие с изпълнение на целите в стратегията на училището. За подобряване на физическата среда в училището са изразходвани 65490 лв., като са закупени: настолни компютри, геометрична оптика с лазер и магнитна дъска, телевизори, парогенератори, гладачни маси, едноиглов триконечен оверлог, прави шевни машини, графичен таблет. За 2022 г., при планирани финансови средства в размер на 8 000 лв., са изразходвани 8199 лв. за закупуване на спортни уреди, интерактивна дъска и проектор, бои и плотове за учебна практика. Планираните за 2021 година финансови средства за материални награди на учениците (400 лв.) са реализирани в пълен размер. За предходната година в бюджета на училището от планираните за стипендии на ученици в размер на 29 396 лв. са изразходвани 28 463 лв. По информация от директора в училището не се планират и не се изразходват финансови средства за работа с ученици от уязвими групи поради липса на такива, както и средства за превенция на обучителни затруднения на ученици, които имат системни пропуски по даден учебен предмет. Провеждат се занимания по интереси в 16 групи за учебната година, за които за финансовата 2021 г. са планирани 11 380 лв., от които са реализирани 1 231 лв. Планираните за финансовата 2022 г. средства са в размер на 14 882 лв., като към момента на инспекцията са реализирани 6 585 лв. Планираните средства за ресурсно подпомагане на ученици със СОП през финансовата 2021 година са в размер на 89

976 лева, като са реализирани 66 339 лв. За настоящата 2023 година от планираните 106 375 лв., до момента са реализирани 7 9482 лв. В училището се планират и реализират средства за библиотечно-информационно обслужване за предходната година в размер на 1 514 лв., а за настоящата – в размер на 2 583 лв. За 2021 година са осигурени допълнителни средства в общ размер на 56 299 лв. по следните национални програми (НП) и проекти; НП „Равен достъп до качествено образование“, проект „Подкрепа за успех“. През 2022 година са осигурени допълнителни средства по НП „Информационни и комуникационни технологии (ИКТ) в системата на предучилищното и училищното образование” и НП „Професионално образование и обучение“ – Модул „Модернизирание на материално-техническата база“. Осигурени са средства за подобряване на материалната база по Годишна програма на Министерство на образованието и науката (МОН) и Министерството на младежта и спорта (ММС) – ремонт, реконструкция, цялостно обновяване или създаване на нови спортни обекти в размер на 75 531 лв. По оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ са осигурени допълнителни средства по следните проекти: „Образование за утрешния ден“ – 2 023 лв.; „Подкрепа за успех“ – 10 591 лв.; „Ученически практики – 2“ – 12 411 лв. По НП „Оптимизиране на вътрешната структура на персонала” за 2021 и 2022 година са осигурени допълнителни средства за възстановяване на изплатени обезщетения при прекратяване на трудови правоотношения на стойност 5 281 лв. Училището е реализирало собствени приходи за 2021 година в размер на 21 145 лв. от изработени продукти. Педагогическите специалисти са запознати с бюджета на училището и отчетите за неговото изпълнение на заседание на педагогическия съвет, а непедagogическият персонал на общо събрание. На интернет страницата на училището са публикувани: утвърдените бюджети за 2021 г. и 2022 г. и отчети за изпълнението им за годината и за всяко тримесечие. В проведената срещата родителите, потвърждават, че общественият съвет е запознат с плана и отчета за изпълнението на бюджета, дал е становище и е търсена обратна връзка с родителите.

Критерият „Управление на информационно-технологичните ресурси“ е оценен с 11 точки от максималните 12. За нуждите на образователния процес са осигурени: лаптопи – 88 броя; настолни компютри 42 броя; интерактивен дисплей – 1 брой; интерактивна дъска – 1 брой; таблети – 26 броя; мултимедийни проектори – 7 броя; дигитални дисплеи – 18 броя; прави шевни машини – 67 броя. Във всички класни стаи са монтирани бели дъски, инсталирани са компютърни конфигурации и дигитални дисплеи. Осигурени с необходимото оборудване са два компютърни кабинета по информационни технологии. Всяка стая е обезпечена с интернет връзка. В училището са осигурени лицензи и абонаменти за дигитално образователно съдържание за целите на образователния процес: Marvelous Designer; Adobe Illustrator 2022 – subscription, Adobe

Photoshop2022; Уча се; АдминСофт. Функционалностите на електронния дневник се използват ефективно за отразяване оценките и отсъствията на учениците, своевременна комуникация с родителите, предоставяне образователни материали, тестове и различни задачи, както и за администриране на образователния процес. Изградена е безжична интернет мрежа и е осигурен достъп до всички помещения в училището с различно ниво на достъп за учениците, педагогическите специалисти и служителите в училището според функциите им. Служителите от администрацията разполагат със съвременни компютри, периферни устройства и др. техника, която им е необходима. Осигурени са необходимите програмни административни и счетоводни продукти.

Резултатите от област „Управление“ са представени на графика №2.

Графика 2

Графика №2 отразява общия резултат от област „Управление“, получен от оценката, дадена от инспектиращ екип, педагогически специалисти, родители и ученици. Стойностите на оценките на инспектиращия екип, родители и ученици са сходни и в границите на много добрата оценка. Участниците в образователния процес определят като ефективни дейностите, свързани със стратегическото и оперативното управление, управлението на финансовите и управлението на информационно-технологичните ресурси. Инспектиращият екип, педагогическите специалисти и екипа за управление на училището оценяват във висока степен индикатора, измерващ проследяването на резултатите от стратегическото планиране и набелязването на мерки за подобряване на качеството. Всички участници оценяват високо ефективното и прозрачно управление на финансовите ресурси. Във висока степен са оценени от инспектиращия екип, педагогическите специалисти и родителите индикаторите, измерващи осигуреността и прилагането на информационно-технологичните ресурси, в следствие на което е намалена и административната тежест на педагогическите специалисти.

2. Силни страни, насоки и препоръки за подобряване на качеството на предоставяното образование в област „Управление“

В област „Управление“ ПГО „Княгиня Мария Луиза“ показва следните **силни страни**:

Оперативното планиране и организирането на дейността на училището се извършва в съответствие с действащите нормативни актове. Изградените организационни структури допринасят за ефективно оперативное управление. Резултатите от стратегическото управление се отчитат и анализират, след което се обсъждат на педагогическия съвет и се набелязват мерки за подобряване на качеството.

Образователният процес е осигурен с квалифицирани педагогически специалисти, в т.ч. по специалните предмети. Реализират се дейности за развитие на ръководни и лидерски умения у педагогическите специалисти чрез делегиране на ясни права и отговорности за значими училищния проекти, представяне на ученици в състезания и конкурси и ръководене на комисии.

Създадени са условия за подкрепа на младите учители чрез изградена система за наставничество, която се прилага по нормативно установения ред, утвърдени са правила и план-програма за осъществяване на наставничеството.

Изградени са активно функциониращи структури на ученическото самоуправление, които организират собствени инициативи, подкрепени от училищния екип и ръководството на гимназията.

Директорът и заместник-директорите осъществяват превантивна, системна и целенасочена контролна дейност, даване на обратна връзка и осъществяване на последващ контрол при дадени насоки за подобрене.

В гимназията са осигурени допълнителни средства по национални програми и проекти и са реализирани собствени приходи от учебно производство. Бюджетът се управлява прозрачно.

Образователният процес и администрацията са обезпечени с необходимите информационно-технологични ресурси, които се използват ефективно.

Определят се следните **насоки** за подобряване на качеството на предоставяното образование в област „Управление“:

- Ангажиране на родители и ученици в процеса на изготвяне, изпълнение и популяризиране на мисията, визията и целите, залегнали в стратегията на училището.
- Изготвянето на анализ на резултатите от изпълнение на плана за квалификационна дейност и идентифициране на нуждите от повишаване квалификацията на педагогическите специалисти.

Инспектиращият екип прави следните **препоръки** за изпълнение на насоките и за повишаване на качеството на образованието в област „Управление“:

1. Директорът да създаде необходимата организация за активно включване на родителската общност в изготвяне, изпълнение и популяризиране на мисията, визията и целите, залегнали в стратегията на училището и в дейности от училищния живот, свързани с празници, благотворителни и екологични инициативи, утвърждаващи здравословния начин на живот.
2. Директорът да предприеме действия за организиране на проучване за установяване на потребностите на педагогическите специалисти от квалификация, които да бъдат взети предвид при изготвянето на Плана за квалификационна дейност.
3. Заместник-директорът по учебната дейност да проследи извършването на анализ на резултатите от проведените квалификационни дейности при изготвянето на годишния план за квалификация.

IV. Област „Институционална среда“: резултати, силни страни, насоки и препоръки за подобряване на качеството на предоставяното образование

1. Резултати

Критерият „Управление и развитие на физическата среда“ е оценен с 8 точки от максималните. Осигурено е видеонаблюдение в цялата сграда на училището, с изключение на работилниците, като мониторите за външните камери към входовете и двора са разположени и се наблюдават в стаята на портиера на първият етаж, а останалите – в кабинета на заместник-директора. Води се регистрационен дневник за лицата, посещаващи училището. Изградена е система за пожароизвестяване и система за електронен контрол на достъп на главния вход. Осигурен е добре оборудван здравен кабинет и медицинско лице работещо по график на 4 часа. През лятото на 2022 г. е извършено реконструиране на пространството в сградата, което е позволило изграждането на нови класни стаи. В настоящия момент в сградата са разположени 15 класни стаи, учителска стая, кабинети (консултативен, медицински, ресурсен), 4 кабинета по учебните специалности, библиотека, физкултурен салон със съблекални, фитнес зала и четири работилници. Помещенията в сградата са добре поддържани и обзаведени, оборудвани са с нова учебна мебел и с модерна шивашка техника. Дворът е голям, на три нива, безопасен, ограден и с асфалтова настилка. Нуждае се от допълнително подобряване, озеленяване и изграждане на кътове за отдих. Не са обособени зони за хранене. Физкултурният салон и фитнес залата са обновени и поддържани. Външните спортни площадки са нефункционални, липсват обособени зони за спорт. Сервизните помещения се поддържат в много добро състояние. Налични са топла вода, хигиенни материали и дезинфектанти. Обособени са отделни кабинети на логопеда

психолога и ресурсния учител за осъществяване на подкрепа за личностното развитие на учениците. Изградена е достъпна архитектурна среда до всички етажи, класни стаи и кабинети посредством вътрешен асансьор. Във въпросниците по-голямата част от родители определят средата в училище като безопасна, здравословна и функционална.

Критерият „Библиотечно-информационна осигуреност на образователния процес“ е оценен с 7 точки от максималните 8. Училищната библиотека е с богат книжен фонд, съдържащ художествена и специализирана литература и учебници, които се предоставят на учениците за ползване при необходимост. Обособен е място за четене и провеждане на дейности. Осигурен е достъп до интернет, използване на компютър, принтер и скенер. Достъпът до библиотеката се осигурява по график от преподавател от училището. В библиотеката се провеждат различни инициативи и дейности, свързани с насърчаване на четенето и функционалната грамотност на учениците, обединени под общото мото „Аз обичам да чета!“. Организиран се срещи с творци – Павел Павлов – режисьор и писател, с писателя Ангел Вълканов и други. В срещата учениците споделиха, че се гордеят с училищната библиотеката, че я използват активно и че тя е най-ползното място за тях в училище – в нея намират всичко, което им трябва, за да се подготвят за учебните часове, както специализирана, така и художествена литература.

Критерият „Организационна култура на училището“ е оценен с 19 точки от максималните 24. Дейности, свързани с управление на промяната, се инициират от различни участници в образователния процес, във взаимодействие със заинтересованите страни. В гимназията е изработената план-програма за реализиране на иновативни практики, насочена към професионалното и кариерно развитие на учениците и осигуряване на съвременна материално-техническа база. По одобрен проект, съвместно с фирма „Текс – Техника“ ЕООД, в процес на оборудване е кабинет по конструиране със съвременен софтуерен продукт за дизайн, моделиране и конструиране на облекло – CAD/CAM система, което максимално доближава образователния процес до работата в реални условия. Участници в проекта са учениците, успешно завършили първи гимназиален етап на образование от всички специалности в гимназията. В училището се инициират промени – въведена е нова професия „Модист“, специалност „Бутикови облекла“, която се е утвърдила през последната година чрез реклама на сайта на училището. Промени в учебните планове се извършват след анализ на ефективността при разпределение на учебните часове за разширена подготовка. Ръководството среща подкрепа от педагогическите специалисти при въвеждане и управление на промяната. Родителите не участват в инициране процеса на промяна, но са запознати с промените, одобряват ги и ги подкрепят. Родилите изказаха удовлетворение от това, че децата им проявяват инициативи, а ръководството ги подкрепя и

съдействия за реализацията им. С интерес и готовност присъстват и подкрепят организирани ревиюта на модни дрехи по време на училищни празници. На педагогическите специалисти се предоставя възможност да предлагат нови идеи, да споделят ресурси с колеги в споделено облачно пространство. Инициативите за промяна се обсъждат с педагогическите специалисти – нови специалности, разработване на нови учебни програми. Дейностите за взаимно учене се планират на ниво методическо обединение, обменят се ресурси. Взаимното учене между педагогическите специалисти се осъществява ежедневно и неформално. Педагогическите специалисти провеждат съвместни уроци с теми като: „Барок” – от учителите по български език и литература и изобразително изкуство, „Какво научих тази година” – в час на класа, съвместно между класните ръководители и учителя по италиански език. В гимназията е разработен етичен кодекс на училищната общност, публикуван на интернет страницата на училището. Учениците знаят за наличието на общи училищни правила. Имат устно договорени правила на паралелките. В някои от класните стаи правилата за поведение в класа се представят чрез рисуван табла, съдържащи призив за толерантност. Прилага се система за дежурства на учителите в коридорите по график и на учениците в учебните помещения. Успешната работа на училищния координационен съвет за превенция на тормоза и насилието в училище се изразява в изработен механизъм за превенция и правила за решаване на възникнали конфликти, установени правила в училищните общности за решаване на конфликти в дух на сътрудничество посредством използването на доказани стратегии за решаване на конфликти. Училищният психолог координира и подпомага класните ръководители, провежда индивидуални срещи. Проведени са ролеви игри на тема „Бъди толерантен, групови беседи на тема „Превенция на насилието, справяне с гнева и с агресията; мирно решаване на конфликти“, беседи в час на класа от инспектор детска педагогическа стая от IV Районно управление при СДВР по теми „Трафик на хора“, „Приемане на различните“, „Насилие и зависимост“. Учителите по информационни и комуникационни технологии са провели беседи по темите „Кибер насилие“ и „Кибер тормоз“. Традиционно всяка година се отбелязва Световният ден на толерантността. В срещата учениците споделят, че проблемното поведение се обсъжда най-вече в часовете на класа, когато им гостуват външни специалисти и когато се е създавала ситуация, в която ученици притесняват други ученици. Ученици от училището са обучени за медиатори от представители на Национална асоциация по медиация, решавали са казуси и проблемни ситуации. Родителите подчертават, че в училище няма случаи на сериозни конфликти и агресивни прояви, а при нужда се провеждат разговори между учениците в часа на класа, с психолога, с родителите, с класния ръководител. Превантивно се обсъждат различни конфликтни ситуации. Учениците познават училищните символи и

ритуали – училищно знаме, химн на училището, лого. Харесват им ритуалите, свързани с училищния живот – откриване на учебната година, изпращане на абитуриенти, патронен празник на училището, провежданите модни ревюта и др. Според учениците традициите трябва да се спазват и не считат, че трябва да се променя нещо. В училището няма отпаднали ученици. При случаи на ученици в риск от отпадане, се събира координационният съвет, провеждат се разговори с ученика и родителите. Приоритет на училищни екип е индивидуалната работа на учителите с ученици със слаби оценки, провеждане на консултации с училищния психолог, провеждане срещи с работодатели, с цел мотивация за професионална квалификация и кариерна реализация. При нужда се предоставят еднократни стипендии, безплатни учебници и материали за практическа работа, осигурени от дарения. Осигурена е възможност за продължаване на образованието за ученици над 16 г. в присъствена форма на обучение. По време на срещата с екипа за управление директорът сподели за случай на ученичка, която в период от една година се е обучавала в индивидуална форма на обучение, след което е продължила обучението си в дневна форма през следващата учебна година. Педагогическите специалисти осъществяват редовна комуникация с дирекция „Социално подпомагане“, Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование, Консултативен център към район „Лозенец“. Училището се популяризира чрез множество дейности, актуална информация на интернет страницата на гимназията с представяне на снимки и видеоматериали за различни събития, осъществявани в училището, целенасочена рекламна кампания в основните училища в София, флаери и брошури, изготвени от учители, както и редица публични дейности и участия като: годишно модно ревю на специалност „Мода“ към Национална художествена академия с ученици от X-ти и XII-ти клас, проект на Столична община и фирма „Алезия“ от поредицата „Софийските маршрути“ – „Най-старите училища на София“, модно ревю за „Деня на Африка“ в Градската градина. Традиционни са ежегодно провежданите дни на отворени врати. През настоящата година предстои отбелязване на 130-годишен юбилей от създаване на гимназията. На интернет страницата на училището е налична достъпна и актуална информация за училището, специалностите, приема, основните училищни документи (правилници, програми, учебни планове), седмично разписание и графици, както и образци на документи за сваляне и подаване на място в училището.

Критерият „Ефективно взаимодействие със заинтересованите страни“ е оценен с 9 точки от максималните 12. Осигурени са помещения и необходимите условия за отпочиване на педагогическите специалисти и непедagogическия персонал. На разположение в учителската стая са съвременни компютърни конфигурации, принтери и дигитален монитор за презентиране,

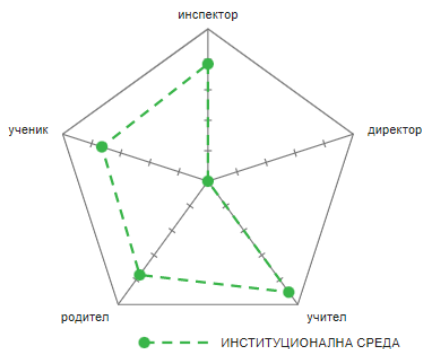
необходими за подготовка на учителите за осъществяване на образователния процес. На всички учители са осигурени служебни преносими компютри – лаптопи. В сградите и учебните помещения се поддържа необходимата хигиена, включително и в условията на Ковид-19. Осигурена е противопожарната безопасност чрез пожароизвестителна инсталация и пожарогасители, пътят за евакуация е указан и обозначен съгласно изискванията. Създадени са условия за взаимодействие между педагогическите специалисти и родителите. На първата родителска среща родителите се запознават с Училищния учебен план, Правилника за дейността на гимназията, Етичния кодекс, Правилника за здравословни и безопасни условия на труд. От интернет страницата на гимназията родителите имат възможност да получат допълнителна актуална информация за нормативни документи, свързани с дейността на гимназията и текущи събития. Налични са за сваляне образци на документи и форма за изпращане на съобщение до администрацията на училището. Връзка с родителите се осъществява чрез електронния дневник и други информационни канали – електронна поща, вайбър групи и др. Обобщената оценка, дадена от родителите (69%) и учениците (67%) във въпросниците за измерване изпълнението на критерия „Ефективно взаимодействие със заинтересованите страни“ е в добра степен. Според родителите са създадени условия за подкрепа на взаимодействието на участниците в образователния процес. Провеждат се неформални тематични срещи между участниците в образователния процес и училищния психолог (индивидуални и групови), като през изминалата учебна година са проведени 35 индивидуални, 14 групови и 13 консултации на родители за преодоляване на проблеми, които се отразяват на обучението, възпитанието и социализирането на техните деца във връзка с личностното, интелектуалното и поведенческо развитие. Педагогическите специалисти получават консултиране, подпомагане и подкрепа от училищния психолог в работата си с учениците и с родителите. Взаимодействието между гимназията и различните институции и организации се осъществява под различни форми – информационна, изпълнителска, екипна, експертна, съгласуваща, образователна и други и е насочено към засилване участието и отговорността на всички заинтересовани страни за осигуряване на качествено образование и създаване на подкрепяща среда за развитие на всеки ученик. Осъществява се активно сътрудничество с Художествената академия, Нов български университет, Националната операта и голям брой фирми, в които се провеждат ученически практики в реална работна среда. Провеждат се изнесени уроци в Националната библиотека, Националния исторически музей, къща-музей на Иван Вазов, посещение на изложби и др. Учениците са удовлетворени от приноса на партньорствата за повишаване качеството на образование. В цялостната си дейност училището отдава особено внимание на взаимодействието

с бизнеса и връзката с пазара на труда, като важно условие за осигуряване на допълнителни възможности за достъп до практическо обучение и подобряване уменията на учениците за работа в реална работна среда. За това допринасят дългогодишните партньорски отношения с фирми от средния и дребен бизнес. Не малка част от учениците не са информирани за съществуващи партньорства с бизнеса. Установени са партньорства с бизнеса за организиране на производствената практика на учениците. Бизнесът съдейства с осигуряване на техника и материали за осъществяване на практическото обучение, осигуряване на работни места. Училището е базово към Софийския университет, като през настоящата учебна година се реализира педагогическата практика на група от 21 студенти. По силата на договор с Нов български университет, ученици завършили гимназията, се приемат като редовни студенти в бакалавърска програма „Мода” от трети семестър. Установено е и партньорство с Техническият университет. По действащо споразумение за сътрудничество и съвместна дейност със 172 ОУ „Христо Ботев“ в гр. Нови Искър се приемат ученици след завършен първи гимназиален етап по специалност „Оператор в производството на облекло“ и специалност „Производство на облекло от текстил“. През учебната 2021/2022 г. гимназията си сътрудничи по проекти „Ученически практики – фаза 2“ и провеждане на производствена практика в реална работна среда със следните институции и фирми: Младежки театър „Николай Бинев“, Софийска опера и балет, Интендантско обслужване, Модна къща „Агресия“, ТПК „Димитър Благоев“, „Текс – Техника“ ЕООД, „Пирин – Текс“ ЕООД, „Яки принт“ ЕООД, „Астела хоум“, „Е Миролио“ ЕАД – „Дика“, „Маркато стайл“ ООД, „Вяра Дизайн“ ЕООД, „Барина БГ“ ЕООД, „FSB WOMAM“ ЕОД, „Цветелена-Ив“ ЕООД, „Силуети“ ЕООД, „Персиана – ЮЖ“ ЕООД, „Митра“ ЕООД и др.. През учебната 2022/2023 г. гимназията си сътрудничи по проекти „Ученически практики – фаза 2“ с: Ателие „Полина Петрова“ ЕООД, „Вяра Дизайн“ ЕООД, „Барина БГ“ ЕООД, „Силуети“ ЕООД, „Калеро“ ЕООД.

Критерият „Удовлетвореност на участниците в образователния процес“ е оценен с 14 точки от максималните 16. В институцията е разработена система за проучване на удовлетвореността на участниците в образователния процес. С педагогическите специалисти се правят анонимни анкетни проучвания, резултатите от които се съобщават и обсъждат. Учениците посочват, че с тях се провежда допитване чрез анкета в края на всяка учебна година. По-голяма част от учениците определят, че се чувстват добре в класа си, не се притесняват да правят предложения пред учителите и директора, ходят на училище с удоволствие заради общуването със съучениците си и доброто образование, което получават. Родителите са единодушни, че децата им се чувстват добре в повечето учебни часове и в цялостни училищен живот, както и че

образователният процес подпомага развитието на възможностите им и допринася за бъдещата им реализация. Педагогическите специалисти са удовлетворени от осигурените условия на труд, позитивния климат в училището, от подкрепата, която получават от ръководството, предоставените възможности за повишаване на квалификацията, поощряването с морални награди и различни форми на трудово възнаграждение за приноса им към повишаване качеството на образование в училището.

Резултатите от област „Институционална среда“ са представени на графика № 3.

Графика 3

Графика №3 отразява общия резултат от област „Институционална среда“, получен от оценката, дадена от инспектиращ екип, педагогически специалисти, родители и ученици. Сходни за областта и във висока степен са стойностите, получени от оценките на педагогическите специалисти, инспектирация екип и родителите. По-критични са учениците, които смятат за недостатъчни организирания посещения на образователни, културни и обществени организации и институции, с цел съвместно провеждане на дейности. Средата и ресурсите за библиотечно-информационно обслужване са високо оценени от учениците и в добра степен от инспектирация екип. Единодушно и в диапазона на добрата степен на изпълнение е оценката на инспектирация екип, педагогическите специалисти, екипа за управление и родителите относно управление на промяната за организационно развитие и усъвършенстване на училището. Всички участници оценяват във висока степен ефективността на училищната политика за превенция на тормоза и насилието и превенцията на ранното отпадане от училище. Родителите посочват в най-висока степен на одобрение създадените условия в училището за развитието и постиженията на децата им за бъдещата им реализация. Педагогическите специалисти оценяват в най-висока степен възможностите за успешна личностна и професионална реализация в училището. В по-ниска степен инспектирация екип е оценил физическата среда като функционална и поддържана, което е близко до оценката на родителите.

2. Силни страни, насоки и препоръки за подобряване на качеството на предоставяното образование в област „Институционална среда”

В област „Институционална среда“ ПГО „Княгиня Мария Луиза“ показва следните **силни страни**:

В институцията се осъществява ефективна превенция на проблемно поведение на учениците, като учителите и психологът провеждат целенасочени дейности с учениците, обсъждат различни проблемни ситуации и поведението на участниците в тях. В резултат на активната работа на училищния екип няма отпаднали и преждевременно напуснали образователната система ученици.

Използват се пълноценно ресурсите на училищната библиотека, която се е утвърдила като любимо и желано място за учениците.

Между педагогическите специалисти и ръководството на училището са изградени взаимоотношения на взаимно доверие и подкрепа, което допринася за осъществяване на промените и в училище. Създадената позитивна среда за развитие на „учеща организация“ е довела до висока удовлетвореност на педагогическите специалисти от работата им в училище.

Реализираните дейности за популяризиране дейността на гимназията подпомагат привличането на все повече ученици, а училището се е превърнало в желано място за учениците и техните родители.

Определят се следните **насоки** за подобрене на качеството на предлаганото образование в област „Институционална среда“.

- Подобряване условията за спорт и отдих в двора на училището.
- Планиране и организиране на повече на брой посещения и изнесени уроци в културни и образователни институции.
- Изработване на правила на паралелките, отговарящи на специфичните нужди на учениците във всяка от тях.

Инспектиращият екип прави следните **препоръки** за изпълнение на насоките и за повишаване на качеството на образованието в област „Институционална среда“:

1. Директорът да проучи възможностите за осигуряване на допълнителни средства за обновяване на спортните площадки в двора на училището, поставяне на спортни уреди и съоръжения и да инициира дейности за озеленяване на училищния двор.
2. Заместник-директорът по учебната дейност да организира планиране и реализиране на повече на брой съвместни уроци и изнесени уроци в културни и образователни институции.

3. Заместник-директорът по учебната дейност, съвместно с училищния психолог и класните ръководители, да насърчи и подпомогне учениците да оформят устно договорите между тях правила, отговарящи на техните конкретни и специфични нужди и ценности, в писмена форма, които да поставят на видно място в класните си стаи.

Екипът на ПГО „Мария Луиза“, като наследник на една от най-добрите и дългогодишни традиции в професионалното образование, в атмосфера на професионализъм, сътрудничество и толерантност между учители, ученици и родители, осигурява съвременно професионално образование, подготвя учениците за успешна трудова реализация и последващо творческо развитие.

Във връзка с устойчивото развитие на Професионалната гимназия по облекло „Княгиня Мария Луиза“, град София и осигуряване на подкрепа за повишаване качеството на предоставяното образование, следваща инспекция следва да се извърши през 2026/2027 учебна година.

Ръководител на инспектирания екип: Татяна Дочева, външен инспектор

Координатор на инспектирания екип:

Весела Политова, главен инспектор в НИО

30.1.2023 г.

X Весела Политова

Весела Политова

главен инспектор в дирекция "Инспектиране"

Signed by: Vesela Stefanova Politova